

CLASS. VI.

DE JURE SAECVLARI
ROMANORVM PON
TIFICVM

M. ANTONII
MARCELLI VENETI
PATRITII, ET SENA-
TORIS

LIBER.

CVI ADIECTVS
INGENVVS ET LIBER
DISCVRSVS

Contra
ELATIONEM ET POTESTATEM
temporalem Papæ

Pro
DEFENSIONE REGIS NOSTRI CHRISTIA-
nissimi, & Immunitatum Ecclesie
Gallicane.

NVNC PRIMVM EX GALLICO (NVERRI-
mè publicato) in latinum idioma translatus
ac editus.

FRANCOFVRTI,
Typis Caspari Rötelij, Impensis Ioannis Beyer.

M. DC. XXVII.

WOLPHGANGVS
CRVSTEHENIVS THEODO-
RICO RYPERIO

S. P. D.

INTONAT apud Inferos Virgiliano carmine
Phlegyas,
Discite iustitiam moniti, & non temnere Diuos.
At mihi si stentorea vox esset, & centum ora,
& totidem lingua, pietate longè maiore apud su-
peros inclamarem, Reddite quæ sunt Cesaris Cesari, & quæ sunt
Dei Deo. Ex quo enim Marci Antonij Marcelli de lure, & Actio-
nibus Ecclesie librum legi, mihi adeò contorsit animum dolor, &
stomachum in Principes aliquos, alieni detentores, indignatio mo-
uit, ut, ni, quod intus aestuat, expromam, mærore contabescam.
Quin imò siluisse hæctenus mihi Religio visum est. Non tacuit a-
men semper, at interdum,

Verbis odia aspera moui.

*Atqui odium trabeatorum, & septrigerorum me de sententia
non deiecit; quippe*

iustum, & tenacem propositi virum,

& Romano Pontifici in primis eò magis addictum, quò Germania

DE IVRE, VT VO-
CANT, SÆCVLARI ROMANÆ
ECCLESIAE TAM SVPER IIS, QVÆ
possidet, quàm super iis, quæ sibi de-
beri profitetur.

CAPVT I.

Auctoris consilium, & mens in libri compilatione.

V M M V S Pontifex Romanus, absque hominis vllius controuersia, præter excelsum factorum imperium, ditiones multas, in Ecclesiasticorum manum diuersis temporibus collapsas, eo etiam iure possidet, quo cæteri Principes quisque suas. Alias quoq; non paucas sibi deberi, vel palam in medium affert, vel non iniuria in medium afferre potest.

Quoniam autem rationum, causarumque multæ vetustate obruuntur, quamque earum ex melioris notæ scriptis eruere, & sub mortalium conspectum erutam constituere non erit abs re.

Hic verò ante omnia Constantini Donatio, Pontifici Syluestro facta, dubium nõ exiguum animis parit. Namque ex Platinæ, Socratis, & Sozomenis sententia nil, nisi munera aliqua, censusque; ex Martinianis Chronicis nil